

รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาโรค EMS ในกุ้งทะเล

ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558

1. รายงานผลการดำเนินงานภายใต้โครงการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเพื่อควบคุมและลดความสูญเสียของสินค้ากุ้งทะเล จากกลุ่มอาการตายด่วน (EMS)

1.1) การนำเข้าพ่อแม่พันธุ์กุ้งขาวจากต่างประเทศ และการผลิตลูกพันธุ์กุ้งคุณภาพ

สืบเนื่องจากกรมประมงได้นำเข้าพ่อแม่พันธุ์กุ้งขาวจากต่างประเทศ เพื่อนำมาผลิตลูกกุ้งระยะอนุเพเลียส จำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ และแจกจ่ายให้กับหน่วยงานในสังกัดใช้ผลิตพ่อแม่พันธุ์กุ้งคุณภาพในรุ่นต่อไป โดยดำเนินการผลิตลูกกุ้งขาวระยะอนุเพเลียสแล้วทั้งสิ้น 663.27 ล้านตัว รายละเอียดการผลิตลูกพันธุ์กุ้งขาว แสดงดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 กรมประมงผลิตลูกพันธุ์กุ้งขาวระยะอนุเพเลียสได้ทั้งสิ้น 663.27 ล้านตัว ดำเนินการจำหน่ายให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว จำนวน 372.40 ล้านตัว ในอัตราตัวละ 0.010 บาท ซึ่งรายได้จากการจำหน่ายทั้งหมด กรมประมงจะนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และลูกพันธุ์กุ้งขาวอีกส่วนหนึ่งได้แจกจ่ายให้หน่วยงานในสังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งเพื่อใช้ในการผลิตพ่อแม่พันธุ์กุ้งทะเลคุณภาพ จำนวน 290.87 ล้านตัว โดยมีหน่วยงานที่ดำเนินการปล่อยลูกกุ้งระยะโพสต์ลาร์วา (PL 12 – PL 15) ลงเลี้ยงเพื่อผลิตเป็นพ่อแม่พันธุ์ทั้งสิ้น 11 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ศพข.นครศรีธรรมราช ศพข.ฉะเชิงเทรา ศพข.สมุทรสงคราม ศพข.ภูเก็ต ศพข.สตูล ศพข.สงขลา ศพข.พังงา ศพข.ตราด ศพข.ปัตตานี และศพข.ตรัง โดยปล่อยกุ้งที่อัตราความหนาแน่น 50,000 – 60,000 ตัว /ไร่ และดำเนินการเลี้ยงขุนเป็นระยะเวลาประมาณ 6 เดือน แล้วทำการคัดเลือกกุ้งที่มีการเจริญเติบโตดี แข็งแรง และปลอดจากโรคเพื่อใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์กุ้งคุณภาพในรุ่นต่อไป โดยมีเป้าหมายในการผลิตจำนวน 100,000 ตัว ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2558

1.2) การให้บริการตรวจคัดกรองโรคกุ้งทะเล และการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรผง /สูตรน้ำ

กรมประมงดำเนินกิจกรรมให้บริการตรวจคัดกรองโรคกุ้งทะเลแก่เกษตรกรในพื้นที่เขตชายฝั่ง รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 ในกระบวนการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล โดยมีผลการดำเนินงานสะสมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ดังแสดงในตารางที่ 2

ในระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2557 กรมประมงได้เก็บข้อมูลของเกษตรกร 10 จังหวัด ที่รับบริการหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรน้ำไปใช้ในการเลี้ยงกุ้ง ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช ตราด ระนอง เพชรบุรี ชุมพร กระบี่ และจันทบุรี พบว่ารับหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 จำนวนทั้งสิ้น 20,674 ขวด โปรไบโอติก 8,972 ขวด และมีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 8,797.75 ตัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

1.3) สถานการณ์ด้านการผลิตกุ้ง

จากข้อมูลผลผลิตลูกกุ้งรวมในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 52,345.18 ล้านตัว (ตารางที่ 4) จะเห็นได้ว่าในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีเกษตรกรปล่อยลูกกุ้งลงเลี้ยงน้อยกว่าปกติ เนื่องจากกรอบการผลิตที่เข้าสู่ช่วงฤดูหนาวส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งมีความกังวลต่อความเสี่ยงของการเกิดโรคตัวแดงดวงขาว หรือโรคไวรัสอื่น ๆ ได้ และผลจากการชะลอปล่อยลูกกุ้งจะกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งที่จะออกสู่ตลาดในเดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ ของปี 2558 ได้

2. การดำเนินการด้านกึ่งทะเลอื่น ๆ

กรมประมงโดยกองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่เพื่อทำการถอดบทเรียนจากฟาร์มของคุณฉัตรกุล ถิ่นท่าเรือ ประธานสหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งท่าทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งประสบความสำเร็จในการเลี้ยงกุ้ง โดยผลการเลี้ยงกุ้งในเดือนมกราคม 2558 ของฟาร์มคุณฉัตรกุล มีอัตราการรอด 79.29% FCR = 1.06 ใช้เวลาในการเลี้ยง 61 วัน สามารถจับกุ้งได้ 5,008 ตัน/ไร่ ขนาด 76 ตัว/กิโลกรัม (ตารางที่ 5) ซึ่งกรมประมงได้จัดทำวิดีโออธิบายขั้นตอน วิธีการเลี้ยง และการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ภายในฟาร์มคุณฉัตรกุล และเผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ยูทูป เพื่อให้เกษตรกรรายอื่น ๆ หรือผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และยังสามารถนำไปปรับใช้กับฟาร์มของตนเองได้ สามารถติดตามรายละเอียดวิดีโอได้จาก <http://www.youtube.com/watch?v=NIGpOSKCDy8>

เอกสารแนบ

ตารางที่ 1 การผลิตลูกพันธุ์กุ้งขาวของกรมประมง โดยใช้พ่อแม่พันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

หน่วยงาน	สายพันธุ์	ปริมาณลูกกุ้งระยะอนุเพเลียส ที่ผลิตได้ (ล้านตัว)
1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งนครศรีธรรมราช	SIS	182.30
2. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งฉะเชิงเทรา	SIS	411.70
3. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสมุทรสงคราม	SIS	18.57
4. ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งภูเก็ต	Guam	48.50
5. สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	Kona Bay	2.20
รวมทั้งสิ้น		663.27

ตารางที่ 2 การให้บริการตรวจคัดกรองโรคกุ้งทะเลแก่เกษตรกร และการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรผง /สูตรน้ำ ภายใต้โครงการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนฯ

กิจกรรมดำเนินงาน	ปีงบประมาณ 2558	
	ผลการดำเนินงาน 23 - 29 ม.ค.58	ผลการดำเนินงานสะสม (พ.ย.57 - 22 ม.ค.58)
ให้บริการตรวจคัดกรองโรคกุ้งทะเลแก่เกษตรกร ในเขตชายฝั่งทะเล (ตัวอย่าง)	-	3,918
ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรผง (ซอง)	-	30,850
ผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรน้ำ (ขวด)	2,432	25,338

ตารางที่ 3 ข้อมูลผลผลิตกุ้งของเกษตรกรที่รับบริการหัวเชื้อจุลินทรีย์ ปม.1 สูตรน้ำ ของเดือน ต.ค. - ธ.ค. 57

จังหวัด	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	จุลินทรีย์ ปม.1 (ขวด)	โปรไบโอติก (ขวด)	ผลผลิตกุ้งรวม (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (ตัน/ไร่)
1. พังงา	25	533	1,448	1,169	610.21	1.15
2. ภูเก็ต	11	45	720	635	40.20	0.89
3. ประจวบคีรีขันธ์	57	575	1,247	286	448.98	0.78
4. นครศรีธรรมราช	64	573	2,225	354	598.64	1.04
5. ตราน	79	1,209	3,456	1,691	1,569.77	1.30
6. ระนอง	47	1,982	3,161	50	1,947.26	0.98
7. เพชรบุรี	23	445	2,352	427	498.15	1.12
8. ชุมพร	6	97	440	80	195.75	2.02
9. กระบี่	76	1,007	2,852	3,517	1,048.46	1.04
10. จันทบุรี	169	2,078	2,773	763	1,840.34	0.89
รวม	557	8,543	20,674	8,972	8,797.75	7.26

ตารางที่ 4 ผลผลิตลูกกุ้งใน ปี พ.ศ. 2557

เดือน	ผลผลิตลูกกุ้ง (ล้านตัว)
ม.ค.57	3,913.26
ก.พ.57	5,247.20
มี.ค.57	5,497.32
เม.ย.57	4,040.52
พ.ค.57	3,573.30
มิ.ย.57	4,027.10
ก.ค.57	4,539.23
ส.ค.57	5,193.91
ก.ย.57	5,299.58
ต.ค.57	4,186.15
พ.ย.57	3,662.84
ธ.ค.57	3,164.78
รวม	52,345.18

ตารางที่ 5 ผลการเลี้ยงกุ้งในเดือนมกราคม 2558 ของฟาร์ม คุณฉัตรกุล ถิ่นท่าเรือ

ผลการเลี้ยง	
ปริมาณกุ้งที่ปล่อย (ตัว/ไร่)	750,000
ความหนาแน่น (ตัว/ไร่)	480,000
วันที่จับกุ้ง	23 ม.ค. 58
อายุ (วัน)	61
ขนาด (ตัว/กก.)	76
ปริมาณกุ้งที่จับ (ตัน/ไร่)	5,008
ปริมาณอาหาร (กิโลกรัม)	8,300
FCR	1.06
อัตราการรอด (%)	79.29
ราคาขาย (บาท/กิโลกรัม)	175

กองวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง
กรมประมง